

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Caput II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

que id in conscientia; nam in foro externo, si forte ad illud deducantur ejusmodi impudici tactus, cum sint vehementis Conjecturae de copula, facile formam à legato repellent. Ita Caltr. 2. 5. disp. 4. p. 1. §. 7. n. 20.

Copulam non perficiens. Remissive.

8. Dubitamus tertio. An fornicans incepta copula possit, & obligetur illam inceptam non perficere, quamvis adsit periculum effusionis seminis extra vas? Sed de hac re dicam *infra*. c. 3. §. 5. n. 16.

Copula cum Sponsa alterius.

9. Dubitamus quarto. An copula cum sponsa alterius de futuro, sit fornicatio? An adulterium? Respondeo esse fornicationem. Ita Sanch. l. 1. de matr. d. 3. Basil. Pont. lib. 2. de matr. cap. 6. n. 8. alique, quia per sponsalia nondum sponsus ius in sponsa corpus consecutus est. Cum, contra, quia ius hoc consequitur ad matrimonium, siue consummatum, siue etiam tantummodo ratum; ideo tunc adulterium erit.

Ignorantia in Fornicatione

10. Dari posse ignorantiam invincibilem circa preceptum non fornicandi, saltem apud Barbaros & incultos, probabile est. Ita Azor. p. 2. l. 3. cap. 9. quest. 1. Fag. l. 9. in dec. c. 1. n. 11. quia non admodum manifeste illud deducitur ex primis principiis luminis naturalis, Lege citatos.

CAPUT II.

§. I. De Sacrilegio

1. **I**N Methodo exp. conf. l. 2. c. 7. §. 1. sic habes: Pergimus ad sacrilegium, quod duplex in hac materia est. Alterum quod contrahitur ex persona sacra: Alterum, ex loco sacro.

Sacrilegium ex persona sacra.

2. Quoad primum, quod est, quando aliquis, qui Deo per votum castitatis se consecravit, adhuc turpia quaecunque, v.g. mollitiem, fornicationem, &c. non veretur admittere, certum est, ut ex Methodo. cap. 1. §. 8. praefertim cum §. 2. constat, non oportere explicare, an semel, an pluries Castitatem voverit; quia id non addit differentium speciale.

Quaestio igitur superest, An qui violat votum solenne castitatis, id. explicare teneatur; an sit satis, sic fateri *Violavi Votum Castitatis*: quod est quærere, an Votum simplex, & solenne, quod quidem solenni habent tum professi, tum Sacerdotes, differant specie?

Dico esse probabilissimum, cum Sanch. lib. 7. de matr. d. 27. n. 27. & lib. 5. in dec. c. 6. n. 14. tutumque in praxi, non differre species, atque ad eam solennitatem illam Voti non esse necessario declarandam. Ratio est, quia utrumque votum eandem Religionis virtutem æque respicit.

Hinc Sacerdos non obligatur in peccatis contra Castitatem explicare Sacerdotium; sed satis est, si dicat, *se voti reum Castitatem violasse*. Ita Sanch. d. disp. 27. n. 30. Fag. lib. 4. pr. Eccl. 2. c. 3. n. 5.

Hinc Episcopus, & Generalis ordinis Religiosi, ex hoc capite (nam si adesset aliorum scandalum, iuxta supradicta de scandalo, aperiendum esset in fornicatione, v.g. non obligatur manifestare se esse Episcopum, si esse Generalem, &c. satis erit si votum tantomodo manifestat. Ita Sanch. d. disp. 27. n. 34. quidquid dicat Fag. d. lib. 4. c. 3. n. 8. Hinc Religiosus non est obligatus explicare se vel Religiosum esse, vel Sacerdotem, sed satis est, si explicet

ne si fornicetur, seu ut loquuntur jura, si honeste
erat, amittere tutelam filiorum ante sententiam Iudicis,
probabilis tamen est, non amittere, nisi post senten-
tiam.
Indas pro Navarro; Vidua amittit tutelam per secun-
das nuptias, etiam ante sententiam; ergo & per vitam
conjugatam. Respondeo: nego consequentiam, nam il-
lus prius expresse sic decretum est in Iure: hoc posterius
nequaquam.
Rursus: eadem Vidua, si fornicetur intra annum
luctus, etiam per unicum actum, amittit omnia bona,
vel legata sibi ex liberalitate à Marito relicta, sed post
luctum; quia hæc est poena. Videatur omnino Sanch.
de matr. l. 7. d. 9. n. 2. At si post annum luctus fornicetur,
amittit ita Gloss. in authent. de restitut. §. fin. v. Ma-
gistr. Covarr. in 4. Decret. 2. c. 7. num. 12. Ratio est, qui-
bus loquuntur solum de anno luctus; cur ergo ad alios
circumstantias? Annum luctus Iura civilia tantum faciunt, ac
provenient, ut si intra illum transeat Vidua ad secundas
nuptias, velint, l. 1. c. de secund. nuptiis, eam amittere lega-
ta sibi à viro relicta: sed merito hæc à legibus Canonicis,
l. 1. c. de secund. nuptiis, & ibi Innocent. n. 1. Host. num. 2.)
est abrogata, quia cuilibet soluto, matrimonium libe-
rum est.
Denique, si Maritus usum fructum, vel legatum re-
linquat uxori, si castè vivat; tunc certe, si castè non
vivat, ante sententiam legatum amittit, etiam in con-
scientia: quia illa non est poena, sed conditio à Mari-
to requisita. Illud noto: hoc castè vivere, excludere
omnem illicitam copulam (non ergo secundas nuptias,
ex Molina, Sanch. Valsg. Dicat. apud Dian. p. 10. tr. 15.
res. 21.) etiam vnam, vel alteram, ex Rosen. Sylvest.
apud Sanchez l. 7. de matr. d. 9. n. 32. (sic mihi videtur, li-
cet sciam aliter aliquibus videri) imò etiam occultam.
Ratio est, quia quamvis, v.g. mentiri semel, non faciat
mendacem: At in materia Castitatis, præsertim respec-
tu feminæ semel cecidisse, est, non castè vixisse. Con-
jice ex eo, quod si sciretur, usque ad mortem, vniho-
minis reputaretur. Conjice rursus, quia si forte concipiat,
jam per novem menses, dum habet in utero, inhonesta
mentio habetur: imò & semper deinceps, filio illegiti-
mo existente teste luxuria Matris. Cum ergo utrius casus
etiam occultus ex se ferat conceptionem, & totius vi-
tae dedecus, causabit in casu nostro exclusionem à lega-
to debito castè viventi. Dixi in casu nostro, nam quan-
do illud, *castè vivere*, expolitur, non ut conditio, sed in
penam delicti, id quod ex verbis testatoris colligi de-
bet; probabile est ex Sanch. ibid. n. 4. expolci cuncta esse
omnem notum; quia debet probari in foro externo, & re-
quiri sententiam Iudicis.
Est nihilominus probabilis contraria sententia, id est,
legatum relictum uxori, si castè vixerit, intelligendum
esse non de turpitudine occulta, sed de ea, quæ aliis sit
cognita; ita ut femina existimata tanquam honeste, &
castè vivens, possit sibi in conscientia lucrari legatum.
Ita Caltr. Pal. 1. §. disp. 4. p. 13. §. 7. cui adhæret Diana
p. 10. tr. 13. res. 8. alios citans, licet contrariam dicat esse
probabiliorum. Vide etiam ibid. tract. 1. §. res. 21. Ratio est,
quia valde præsumi potest, Virum respexisse ad honorem
apud homines, non verò ad ipsam naturam turpitudinis.
Idem propter eandem rationem esse in ea, quæ commu-
niter reputatur virgo, si virgini relinquatur legatum, vel
hereditas, probabiliter docent non pauci. Ita Martinus
de S. Ioseph, Trullench. Layman, alique ab eod. Diana
citati d. res. 8. vers. confirmatur hæc opinio. Nulò magis si
non recipiendò legatum, deberet propria turpitudine pa-
lam fieri.
7. Porro non puto illud (si castè vivat) excludere
omne peccatum contra Castitatem. Vnde si polluitur,
si impudicè tangat, &c. dummodo non sit copula, pote-
rit legatum consequi. Ita Sayr. tom. 1. Clau. l. 8. c. 2. num. 8.
Leg. Sanch. ibid. num. 39. quia in locatione hominum
communium, illud castè vivere, excludit illicitas copulas,
non verò ejusmodi ex se occultas turpitudinis actus. At-

explicet *Votum*. Hinc *semina soluta*, v.g. peccans cum Sacerdote, Diacono, Subdiacono, vel professo, vel habente vota biennij Societatis Iesu, &c. sufficit si dicas, *se cum eo, qui voto obnoxius erat, peccasse*. Ratio horum est eadem, quae *precedenti num.* dicta est.

5. Sed iam exoritur alia difficultas: An qui habens *Votum Castitatis*, est causa inducens alios ad turpiter peccandum; debeat suum tale *Votum* explicare? v.g. Petrus Sacerdos, vel Religiosus consilium dat, vel inducit Paulum, & Antoniam nullo voto obstrictos, ad illicitum congressum; debetne Sacerdos ille cum eam inductionem faceret, explicare se esse Sacerdotem?

Respondeo non debere. Ita Sanch. l. 5. in *decal. cap. 6. n. 10. in simili*. Ratio est, quia *Votum* non videtur se extendere, nisi ad obligandum voventem, ne ipse in sua persona delectationes Veneceas admittat; non vero, ne alios ad eandem inducat, propriam enim, quamque Castitatem promissit, non alienam.

6. Hic denique nota, Novitium qui nondum vlla vota emisit, non obligatur pacificare se esse *Novitium* si forte peccet contra Castitatem: quia donec vovent, novam speciem peccati non committit.

De Peccato cum filia Confessoris, an sit Sacrilegium explicandum Confessario; dixi *superius*, §. 1. n. 4.

Sacrilegium ex loco sacro.

7. Iam verò quoad alterum genus in hac materia, quod est, quando, in loco sacro, ejusmodi turpia perpetrantur; sciendum est, per voluntariam pollutionem, seu feminis effusionem, quando notoria est, pollui Ecclesiam, & reconciliatione indigere. Certum autem est copulam illicitam, & quamcumque illicitam feminis effusionem, in loco sacro habitam, si sit notoria, superaddere peccato rationem sacrilegij in Confessione patefaciendam.

8. Sed quid primò: quando copula est occulta? Respondeo; licet communior, & probabilior sententia sit, etiam tunc esse sacrilegium. Ita Suar. t. 1. de *rel. lib. 3. c. 7. num. 4.* Sanch. lib. 9. de *mar. disp. 15. num. 1. Bon. de *mar. trim. q. 5. p. vlt. n. 7.* Tamen probabile etiam est, non esse, atque adeò in Confessione minime explicandam. Ita Vasq. t. 1. p. 2. *disp. 98. cap. 3. n. 6.* Basil. Pont. de *mar. lib. 10. cap. 10. n. 15.* citans alios, & dicens esse sententiam communem Doctorum. Ratio est, quia in tantum est sacrilegium, in quantum polluitur Ecclesia: ac non polluitur per occultam copulam; ergo &c. Quando autem fuit occulta copula, sed deinde post aliquot dies, v.g. facta est notoria; polluitur quidem Ecclesia in foro externo, indigetque reconciliatione: At copula *precedens* non fuit in foro interno sacrilega, nec ab illa, quia occulta, fuit Ecclesia violata.*

Idem docet Alesand. Tamburinus his verbis: Ecclesia, & cœmeteria occulte polluta, quando pollutio latet, non indigent reconciliatione; at quando incipit publicari violatio, necesse est, ut Ecclesia reconcilietur.

9. Quid secundò: Si copula sit licita, id est, conjugalis? Respondeo, si adsit necessitas, non esse sacrilegium: de qua vide Sanchez lib. 9. de *mar. disp. 15. n. 12.* & nos dicemus paulò infra c. 3. §. 5. n. 40.

10. Quid tertio: De osculis, tactibus, & locutionibus turpibus sine effusione feminis in Ecclesia publice factis? Respondeo non esse ex hoc capite sacrilega; unde nec specialiter in eorū Confessione sacer locus aperiendus Ita *ibidem*. Ratio est, quia hoc sacrilegium committitur ex eo, quod violatur Ecclesia (quæ quidem violatio per sacros Canones inducta fuit:) at per solos tactus quomodocumque impudicos, quamvis cum pollutionis periculo (modò pollutio non sequatur) non violatur Ecclesia: ergo, &c.

11. Notanter dixi (ex hoc capite:) non enim est negandum, si quis hæc vel similia exerceat in loco sacro, cum magna Ecclesie irreverentia, ut si meretricem publice ante Altare impudicè quis tangeret, si in sacro

templo lascivas Comœdias repræsentet, &c. non est quàm negandum, ab hoc sacrilegij scelus in sua propria specie committi, etiam exclusa omni humana prohibitione. Ita Bon. circa 1. *Decal. pr. q. 6. n. 14.* & alij *passim*. Respondeo, quia esset gravis irreverentia divini cultus, atque ipsius Summi Dei notabilis injuria.

12. Petes, quid intelligitur, ad hunc effectum, non loci sacri, Respondeo quamvis ad effectum refugij loci sacri nomen intelligatur, includatque non solum Ecclesiam ipsam, Capellamque suas, sed etiam Sacrilegium Monasterium, &c. Ita Sanch. lib. 9. de *mar. disp. 15. n. 24.* At ad effectum constituendi sacrilegium, tum homicidio, tum in furto, tum hæc, intelligitur sola Ecclesia, & solum Cœmeterium, hoc est, Ecclesia cum suis Capellis consecrata; aut saltem ab Episcopo benedicta, sacris officiis, aut sepultura fidelium deputata. Sanchez *ibid. d. n. num. 23.* non ergo oratoria sacralia privata, etiam ibi celebretur ex licentia Pontificis. Sanchez *ibid. n. 39.*

13. Denique adverte duo: Primò, non addere vnam sacrilegij speciem, circumstantiam temporis, Ita de Lugo. *disp. 16. de pen. sect. 1.2. num. 323.* Sive igitur die festivo, sive die veneris Sancto commissum fuerit peccatum, non est necesse ejusmodi temporis in Confessione meminisse. Nisi forte ex alio capite Deo, ejus cultui irreverentia aliqua notabilis irroperet. Ita *ibid. n. 24.* ut si quis v.g. ludos publicos, vel Comœdias, ludicra spectacula exhibere in die Veneris Sancto, vellet; idem esse contra Dei reverentiam, nemo dubitare debet.

14. Secundò: Nec ex se superadditis similis sacrilegij malitia, ex eo quod quis peccet gestando sacras Reliquias. Ita Fill. t. 2. *tr. 30. c. 7. num. 129.* apud Dian. *prælat. ref. 18.* Ratio est, quia non videtur tam gravis irreverentia.

15. Quid, si Sacerdos, v.g. portans Sacram Eucharistiam, vel primò copulam carnalem haberet, vel eundem infamaret, seu furaretur, seu quid simile peccatum pararet? Respondeo: in primo casu magnam irreverentiam agnosco; unde & grave speciale sacrilegium contra Religionem commissum, atque adeò Sacramentum subijcendum. In secundo tam gravem irreverentiam non video. Nec novum est, non omnia peccata æqualem turpitudinem continere: nam propter eandem rationem eum, qui valde impudica ante Altare exercet, modò *num. 11.* a sacrilegio non liberavimus; liberamus tamen alia peccata non ita turpia committentem. Ita Azor. t. 3. *cap. 17. quest. 15.*

§. II. *Additio.*

1. VNum hæc addendum superest: Contra eos, qui rapiunt vel sollicitant, vel corrumpunt Moniales, quod est committere sacrilegium ex parte feminæ, fulminat in iure Canonico, c. *si quis raperit* 27. q. 1. pena capitis, & item sacrilegi bona Monasterio deputantur. Nota illud *vel*: significat enim eandem incurrere penam, etiam si raptus non adsit, non sollicitatio; & etiam si adsit sollicitatio sine rapto, &c.

Duas esse numero malitias in Sacerdote, seu Professo peccante cum Professa, speciatim aperiendas in Confessione; dicam mox capite sequenti, §. 1. n. 2.

De Sacerdote Græco vxorato, an sacrilegium committat, si alias tangat; dixi in superioribus l. 2. c. 6. §. 3. n. 3.

CAPUT III.

§. I. *De Adulterio.*

1. IN *Methodo conf. lib. 2. cap. 7. §. 6.* sic habes: Certum est conjugatum turpiter peccantem cum soluta, vel contrà, debere explicare se esse conjugatum: quia tunc adsit nova, species, nempe adulterium, sed quia